

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C-1, LT-08223 Vilnius,

2014-04-04

DĖL KOMISIJOS NUTARIMŲ PROJEKTŲ

UAB „E energija“ susipažino su 2014-03-07 d. Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) viešai konsultacijai pateiktais nutarimų dėl „Dėl Šilumos paskirstymo taisyklių ir Šilumos paskirstymo metodų rengimo taisyklių patvirtinimo projektais ir teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

I. Dėl nutarimų įsigaliojimo datos

1. Nutarimų projektuose numatyta, kad jie įsigalios 2014 m. lapkričio 1 d. Manytume, kad numatytas terminas nerealus dėl žemiau išvardintų priežasčių:
 - 1.1. paskelbtuose projektuose daug netikslumų, todėl neįmanoma visapusiškai įvertinti numatytų pasikeitimų, projektus būtina tobulinti bei skelbti pakartotinę viešą konsultaciją;
 - 1.2. patvirtinus taisykles, šilumos tiekimo įmonės reikės iš esmės pertvarkyti bilingo (abonentų apskaitos) sistemas, todėl viešųjų pirkimų procedūroms bei sutarčių dėl bilingo sistemų pertvarkymo įgyvendinimui būtina numatyti mažiausiai 6 mėnesių nuo nutarimo patvirtinimo dienos terminą;
 - 1.3. šiuo metu visos šilumos tiekimo įmonės įgyvendina šilumos kainų metodikoje numatytos Reguliavimo apskaitos sistemos sukūrimo darbu, kas reikalauja nemažai įmonių darbuotojų laiko ir finansinių resursų;
 - 1.4. nuo 2014 metų vidurio daug įmonių laiko ir finansinių resursų pareikalaus finansinės ir abonentų apskaitos sistemų paruošimas 2015 metų pradžioje planuojam euro įvedimui.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą siūlytume planuojamą įsigaliojimo datą nukelti į 2015 m. vidurį.

II. Pastabos nutarimo „Dėl Šilumos paskirstymo metodų rengimo taisyklių patvirtinimo“ projektui

2. Nutarimu tvirtinamų „Šilumos paskirstymo metodų rengimo taisyklių“ (toliau – rengimo taisyklių) 3 punkto formuluotė nesuprantama (tikėtina, kad frzėje „Komisijos rekomenduojamuose, Paskirstymo metuose“ nereikalingas kablelis).
3. Rengimo taisyklių 4 punktas numato, kad:
 - 3.1. „paskirstymo metodai rengiami, kai pastato šildymo ir karšto vandens sistema įrengta pagal projektą ir atitinka privalomuosius reikalavimus“, tačiau neatsako į klausimą kaip reikia paskirstyti šilumą, kai praktikoje susiduriame su seniai statytais pastatais, kurių šildymo ir karšto vandens sistemos projektas nei viename archyve nėra išlikęs;
 - 3.2. „savavališkai atlikta sistemos rekonstrukcija turi būti atstatyta arba įteisinta teisės aktų nustatyta tvarka“, tačiau ši formuluotė neatsako į klausimą kaip tokiam pastate turi būti paskirstoma šiluma iki to momento kai rekonstrukcija bus atstatyta arba įteisinta: jei yra išlikęs projektas - pagal projektą, o jei projektas neišlikęs (itin dažnas atvejis senos statybos namuose), pagal paskutinį iki

rekonstrukcijos prižiūrėtojo rengtą karšto vandens ir šildymo sistemos aprašą, ar pagal faktinę padėtį po rekonstrukcijos?

4. Rengimo taisyklių 13 punktą numato, kad tiekėjas turi teisę atidėti vartotojų siūlomo Komisijos patvirtinto Paskirstymo metodo taikymą, kol bus surinkta ir apdorota papildoma informacija arba įrengti reikalingi matavimo prietaisai, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesiams. Ši nuostata galimai prieštarauja Rengimo taisyklių 4 punktui, kuris nustato, kad rengti naują paskirstymo metodą galima, tik jei pastato šildymo ir karšto vandens sistema *jau* įrengta pagal projektą ir atitinka privalomuosius reikalavimus. Praktikoje kur kas dažniau pasitaikys situacija, kad tiekėjui reikės laiko abonentų apskaitos sistemos pakeitimo darbams nupirkti ir įgyvendinti. Taip pat būtų gerai, jei Komisija išaiškintų ar už tokius, tik vienam ar dviem namams taikomų vartotojų parengtų ir su komisija suderintų Paskirstymo metodų įdiegimas abonentų apskaitos sistemoje, turi būti įtraukiamas į šilumos kainą, t. y. ar už juos turi sumokėti visi vartotojai ar tik pakeitimų prašantys to konkretaus namo vartotojai.

III. Pastabos nutarimo „Dėl šilumos paskirstymo taisyklių patvirtinimo“ projektui

5. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklėse (toliau - ŠTVT) yra tiesioginės nuorodos į teisės aktus, kuriais reikėtų vadovautis paskirstant šilumą vartotojams (46, 47.1.2, 48.2, 48.3, 48.4, 56, 57, 124, 129.16, 132.1, 132.2, 132.4, 141.3, 174, 179.3, 179.5, 186.1, 186.3, 217, 235.4 punktai). Todėl, norint išvengti poįstatyminių teisės aktų kolizijos, prieš tvirtinant Paskirstymo taisykles būtina su Energetikos ministerija parengti ir patvirtinti atitinkamus ŠTVT pakeitimus, Paskirstymo taisykles papildant ŠTVT išvardintais atvejais, o ŠTVT nurodant, kad visais atvejais vartotojui priskiriamas karšto vandens kiekis nustatomas Paskirstymo taisyklėse nustatyta tvarka.
6. Nutarimo 2 punktu pripažįstami netekusiais galios šiuo metu galiojantys Komisijos rekomenduojami šilumos paskirstymo metodai, o 3 punktu nustatoma, kad pastatuose, kurių bendraturčiai iki šio nutarimo įsigaliojimo dienos teisės aktuose nustatyta tvarka nėra priėmę sprendimo dėl šilumos paskirstymo metodo pasirinkimo, šilumos tiekėjai šilumos paskirstymą vykdo teisės aktuose nustatyta tvarka. Tačiau nėra nustatyta kaip turėtų elgtis tiekėjas tais atvejais, jei vartotojai yra pasirinkę vieną iš galios nebetenkančių šilumos paskirstymo metodų ir (arba) tam tikrus jų parametrus.
7. Nutarimu patvirtintų Paskirstymo taisyklių 9 punktą beveik identiškas rengimo taisyklių 4 punktui, todėl jam aktualios tos pačios šio rašto 3 punkte išdėstytos pastabos.
8. Nutarimu patvirtintų Paskirstymo taisyklių 11 punktą nurodo, kad duomenis, reikalingus mokėjimams už šilumą apskaičiuoti, pateikia vartotojai ar jų įgalioti atstovai. Praktikoje to nepavyks įgyvendinti, nes vartotojai jei jie patys to nepageidauja, jie nustatytu laiku nefiksuos ir neperdavinės šilumos tiekėjui net atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų įrengtų šilumos punkte rodmenų. Todėl laikantis šilumos ūkio įstatymo 12 str. nuostatų formuluotė keistina į kitą: „Mokėjimai už šilumą apskaičiuojami pagal šilumos pirkimo-pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis. Šilumos tiekėjas privalo užtikrinti vartotojams arba jų įgaliotiems atstovams galimybę susipažinti su šilumos pirkimo-pardavimo vietoje įrengtų atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenimis“. Ir tik kitus duomenis naudojamus šilumos paskirstymui pateikia vartotojai ar jų įgalioti atstovai, jei šalys nesusitaria kitaip.
9. Pункte Nr. 12.1 likusi techninė klaida (punkto pradžioje nereikalingai skaičiai 13.1) bei klaidinga nuoroda (Rengimo taisyklių 6.12 punktą nereglamentuoja vartotojui priskiriamas karšto vandens kiekis, kai karšto vandens apskaitos prietaisai neįrengti); taip pat punktą dubliuoja ŠTVT 174 punktą.
10. Pункte Nr. 12.2 yra klaidinga nuoroda (Rengimo taisyklių 6.14 punktą nereglamentuoja vartotojui priskiriamas karšto vandens kiekis, kai karšto vandens apskaitos prietaisai laikinai neveikia ar jų rodmenys nedeklaruojami), taip pat punktą dubliuoja ŠTVT 179.5 punktą.

11. Punkte Nr. 12.3 yra klaidinga nuoroda (Rengimo taisyklių 6.18 punktas neregamentuoja vartotojui priskiriamo karšto vandens kiekio, kai atsisako įsileisti karšto vandens tiekėjo, namo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo įgaliotus atstovus; reglamentuoja 6.19 punktas), taip pat punktas dubliuoja ŠTVT 179.3 bei 217 punktus.
12. Punkte Nr. 13 yra klaidinga nuoroda (Rengimo taisyklėse nėra 4.14 punkto).
13. Punkte Nr. 13.1 klaidinga nuoroda (Rengimo taisyklių 6.14 punktas neregamentuoja vartotojui priskiriamo šilumos kiekio; taip pat punktas dubliuoja ŠTVT 56 ir 57 punktus).
14. Punkte Nr. 13.2 klaidingos nuorodos į Rengimo taisyklių 6.14 punktą (neregamentuoja vartotojui priskiriamo šilumos kiekio) bei 6.19 punktą (maksimalus energijos sąnaudų būstui šildyti normatyvas nustatomas 6.18 punkte nurodytame teisės akte) ; taip pat punktas dubliuoja ŠTVT 56 ir 57 punktus.
15. Dėl aukščiau išvardintų klaidų yra tikimybė, kad punktas Nr. 14 iš dalies dubliuoja 12 ir 13 punktų nuostatas.
16. Punkte Nr. 20 aprašant q_{kv} pateikta klaidinga nuoroda į Rengimo taisyklių 6.19 punktą (turi būti 6.18).
17. Paskirstymo taisyklių 21 punktas galimai dubliuoja 12 punktą, tačiau dėl jame esančių klaidingų nuorodų į Rengimo taisyklėse išvardintus teisės aktus, neįmanoma įvertinti pačios Šilumos paskirstymo taisyklės ir atitinkamai pateikti pastabas.
18. Punkte Nr. 22 formulė neatitinka jos aprašymo: naudojami visai kiti simboliai.
19. Punkte Nr. 25 apibūdinant apskaitos prietaisus rekomenduotume naudoti žodžius „pirmas iš dviejų šilumos apskaitos prietaisų“ ir „antras iš dviejų šilumos apskaitos prietaisų“.
20. Punkte Nr. 25.1 klaidinga nuoroda į tą pačią Paskirstymo taisyklių kitą punktą (greičiausiai turėtas omeny 24 punktas).
21. Punkte Nr. 27 klaidinga nuoroda į tą pačią Paskirstymo taisyklių kitą punktą (greičiausiai turėtas omeny 20 punktas).
22. Punkte Nr. 40 reiktų nurodyti, kad šis punktas taikomas tik tuo atveju, jei visuose butuose įrengta vienoda karšto vandens tiekimo ir cirkuliacijos sistema. Be to labai griežtai suformuotos pačios punkto taikymo sąlygos. Paprasčiau būtų, jei 40.2 variantas eitų pirmas, o po to dabartinis 40.1 punktas su pastaba, kad visais kitais atvejais atskiram vartotojui priskiriamas šilumos kiekis cirkuliacijai apskaičiuojamas žemiau Komisijos nurodytu būdu.
23. Punkte Nr. 47 *galimai pavartotas netikslus terminas, nes „Nupirkto šilumos ar kitos energijos kiekio nustatymo pagal normas, kai prieš karšto vandens įrenginius šilumos apskaitos prietaiso nėra arba jis sugedęs, metodikoje“ nėra nustatytas atskiras vonios šildytuvo šilumos sąnaudų normatyvas, todėl punkto nuostatos neįmanoma praktiškai įgyvendinti.*
24. Punkte Nr. 51 klaidinga nuoroda į 27 punktą. Šis punktas nenustatinėja Pastate suvartoto šilumos kiekio cirkuliacijai. Be to, žemiau po nuoroda į 27 punktą pateikta formulė. Neaišku kuo vadovautis. Taip pat klaidinga nuoroda į Rengimo taisyklių 4.19 punktą (tokio punkto nėra).
25. Punkte Nr. 52 likusi techninė klaida (punkto pradžioje nereikalingai skaičiai 53)
26. Punktas Nr. 62 nustato, kad ŠB2 gali būti taikomas, kai dalikliai įrengti ant ne mažiau kaip 50 proc. pastato butų ar kitų patalpų šildymo prietaisų, tačiau neaišku ar skaičiuojant pagal projektą įrengtus daliklius ar

faktiškai veikiančius daliklius. Kaip žinia pagal projektą įrengti dalikliai laikinai (dėl patikros atlikimo ar kitų priežasčių) gali būti išmontuoti ir/ar neveikti ir dėl to laikinai gali būti mažiau nei 50% veikiančių daliklių. Kaip šiluma turėtų būti paskirstoma tokiu atveju?

27. Punktas Nr. 62 techninė klaida: vietoj $q_{PŠvid}$ turi būti $q_{PŠvid}$.
28. Punktas Nr. 68 $q_{šedmax}$ aprašyme klaidinga nuoroda į [3.19].
29. Punktas Nr. 69 trūksta apibūdinimo kas yra D_{B5} .
30. Punte Nr. 77 klaidinga nuoroda į Paskirstymo taisyklių 72 punktą (72 punkte tikrinama tolygumo sąlyga, o ne nustatinėjamas šilumos kiekis pastato naudingajam plotui šildyti).
31. Punktas Nr. 83 nustato, kad ŠB3 gali būti taikomas, kai individualiais skaitikliais apskaitoma šiluma iš daugiau kaip 50 proc. pastato butų ar kitų patalpų šildymo prietaisų, tačiau neaišku kaip turi būti paskirstoma šiluma labai dažnai praktikoje pasitaikančiu atveju, kai pastate yra mažiau nei 50% patalpų su teisėta ir pagal projektą įrengtais individualiais šilumos skaitikliais. Antras neaiškumas: ar turi būti skaičiuojami pagal projektą įrengti skaitikliai ar faktiškai veikiantys skaitikliai. Kaip žinia pagal projektą įrengti skaitikliai (dėl patikros atlikimo ar kitų priežasčių) laikinai gali būti išmontuoti ir/ar neveikti, tad laikinai jų liks mažiau nei 50%. Kaip šiluma turėtų būti paskirstoma tokiu atveju?
32. Punte Nr. 86 nekorrektiška nuoroda į 65 punktą: nors formulės abiejuose punktuose vienodos, bet jų nariai $q_{PŠvid}$ apskaičiuojami skirtingai (žiūr. 66 ir 87 punktus).
33. Punktas Nr. 92 nukreipia į punktą Nr. 83, kuris savo ruožtu nukreipia į 65 punktą. Logiškiau būtų dėti tiesioginę nuorodą.
34. Punktas Nr. 93 nukreipia į punktą Nr. 76. Tačiau 92 punktu nustatomas šilumos kiekis, kuriose patalpose šilumos skaitikliai neįrengti ar neveikia niekaip nesusijęs su 76 punkte nustatoma koreguota daliklių rodmenų suma.
35. Punktas Nr. 94 nesuprantama formulė: nėra aišku kas yra kas ir kaip nustatomi jos nariai.
36. Paskirstymo taisyklių 117 punktą dubliuoja Rengimo taisyklių 13 punktą ir jam prieštarauja.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, projektą iš principo sunku įvertinti, todėl siūlome projektą iš esmės patobulinti, ištaisyti pastebėtus netikslumus, papildyti bei patikrinti jo konkrečių nuostatų realizavimo praktikoje galimybes ir po to pakartotinai teikti viešam svarstymui.

Pagarbiai

UAB „Energija“
Klientų aptarnavimo vadovė

Ramutė Késaitė